

Afro-Peru music

Před 500 lety: říše Inků!!

Dodnes asi polovina populace, žijí v horách tradičním způsobem života.

Od 16. století: Španělská kolonizace, nezávislost opět od 1821.

Dne asi 28 mil. obyvatel.

Francisco Pizarro (1447-1541): kolonizátor, založil dnešní hlavní město: Lima (před tím dobyl říši Inků)

Od padesátých let zájem o původní afro-peru kulturu, dnes dost živá.

Španělské ovlivnění afroperuánské hudby:

Zde často melismata, rytmus je zdůrazňován pohybem nohou

Flamenco – přivezli jej španělští Romové

Fandango – Španělský tanec, modifikovaný zde jako Marinera

Peruánský waltz (**creolle waltz, valtz**): Evropský waltz, dovezený Španěly, zde pozměněný s přidáním feelingu peruánské hudby.

Africké ovlivnění afroperuánské hudby:

Clave (základní 12/8)

Swing (specifický, zejména na druhé době)

Call and response zde méně než v jiných hudbách

Hudba nejvíce ovlivněná Afrikou (více viz dále):

Landó: podobné brazilský tanec londu, přinesli otroci z Angoly, ale i španělské vlivy. V malé míře Call and Response. Důl nástroj: cajon. Swing!!

Festejo: slavnostní hudba/tanec, rychlé, taneční improvizace. Stal se oslavou nezávislosti (Peru, emancipace otroků), původ je ale už v Africe: Congo, Angola, Mozambique (do Peru v 17.stol), tedy ryze černošská hudba.

Zamacueca: starý tanec, původně součástí svatebních oslav, posléze zakazován (údajné obscéní prvky...). Dnes velká obnova, učí se...

Zásadní nástroje: **Cajon** (původně bez ostrunění, jen hluboký dřevěný zvuk, z dob otroctví). Caitro Soto jej přenesl i do flamega, kde je dnes jeho použití běžné. **Cajita** – malý box, vyvinula se z kostelní pokladničky na milodary!
Charango – 5 strun dvojmo, ladění g1,g1,c2,c2,e2,e1,a1,a1,e2,e2
quijada de burro (oslí čelist, vyčištěná) používá se na různé zvuky, viz videa...

LANDÓ

8

clap

cajón

guitar

campana

congas

alternate clap

Původ stylu není vyjasněn, landó je pomalé, zahloubané, písně obsahují často politické texty (např velice známé „Toro Mata“ - zpodobnění Španělů jako býků proti otrokům, které zabíjejí), nebo staré písně z doby otroctví (Maria Lando – nářek otrokyně, dívky Marii, která nevidí ráno, či měsíc, jen práci pro druhé...)

Zejména na druhé době jsou druhá a třetí osmina poněkud později. To je typický afroperuánský swing. Rytmus samozřejmě vychází z 12/8 afro clave.

LANDO

TORO MATA

PO DRUHÉ

VOICE

GUITAR

BASS

12/8

8

A7

Dm

TO RO

4

Dm

A7

MA TA Y _____ TO RO MA TA TO RO MA TA RUM BAM BE RO Y TO RO MA

7

Dm

JEN POPRVÉ

A7

TA TO RO TO RI TO TO RO MA TA Y _____ TO RO MA TA TO RO

10

Gm

F

E_m7(b5)

A7

Dm

JEN POPRVÉ

MA TA RUM BAM BE RO Y TO RO MA TA TO RO TO RI TO TO RO

Toro mata, ahí, toro mata,
toro mata arrumbambero
¡ay! toro mata.

La color no le permite
hacer el quite a Pititi
¡ay! toro mata.

Toro viejo se murió
mañana comemos caine,
¡ay! toro mata

¡Ay! la pondé, pondé, pondé,
este negro no es de aquí,
este negro es de Acarí.

Hay que matar a ese negro,
¿quién trajo a ese negro aquí?
¡Ay la pondé, pondé, pondé
¡Ay la pondé e e.

Toro Mata, the bull kills
The bull kills, dancing bull, the bull kills

The old bull is dead
Tomorrow we'll eat meat, the bull is dead
The old bull has died
Tomorrow we'll feast, the bull is dead

His color doesn't let him move out of the way quickly enough
and the bull might kill him
That man's color doesn't permit him to hide
and the bull might kill him

Don't cut him with the rope
It'll get too bloody
Don't cut him with the rope
It'll get too bloody

Here's Pitité the drummer, the music's kicking!
Ay, la ponde, la ponde, ponde, ponde
This black man is not from here
This black man is from Acari
Who brought this black man here?
We must kill this black man
Ay, la ponde, la ponde, ponde, ponde

Festejo: Ač jasně africký původ, doložený v Peru údajně v 17. století a prokazatelně v 19. stol, většina tanečních kroků údajně “ztracena” a musela být znovu vytvořena ve 20. stol. Dnes velmi živé, částečně přejímá i vlivy od jinud. Je vždy rychlé, mnoho taneční improvizace. Hlavní nástroje zde: Cajon, druhý part campana/guita/bas.

4

FESTEJO

14

clap

cajita

cajón

guitar

campana

Tato transkripce:
Jiří Slavík

Jolgorio De Los Negritos

Peruvian Traditional

$\text{♩} = 140$
E⁷

A INTRO

A E⁷ A E⁷

3 A E⁷ A E⁷ A E⁷ 1. A E⁷

B VERSE

6 2. A E⁷ A E⁷ A E⁷ simile etc.

9

12

15

18

20

C INTERLUDE

E OPEN REPEAT

Zamacueca: starý párový tanec (16. stol), původ Andy+španělské vlivy. Muž tančí s bílým kapesníkem a obchází ženu, kterou chce získat... Původně součástí svatebních oslav, ale posléze zakazován (údajné obscéní prvky). Dnes velká obnova, učí se jako tanec i hudba...

Velmi podobná je **Marinera**, ta pochází přímo z And, nebo její „černá“ verze **Jarana**.

ZAMACUECA

Musical notation for Zamacueca, showing two parts: clap and cajón. The time signature is 12/8. The clap part consists of a sequence of notes: a quarter note, a dotted quarter note, an eighth note, and a quarter note, followed by a variation. The cajón part consists of a sequence of notes: a quarter note, a dotted quarter note, an eighth note, and a quarter note, followed by a variation. The notation includes a vertical bar line and a double bar line. The word "variation" is written above the second part of the cajón line.

VALS PERUANO

Afroperuánský waltz má mnoho podob, toto je jen jedna z mnoha možností, vždy je podtext 12/8, ale zároveň jasně slyšitelné tři...

Musical notation for Vals Peruano, showing a sequence of notes in 12/8 time. The notation includes a vertical bar line and a double bar line. The notes are: a quarter note, a dotted quarter note, an eighth note, and a quarter note, followed by a variation.

Arturo **Caveró** „**Zambo**“ Velásquez,
(1940 – 2009, Lima), Afroperu zpěvák,
hráč na cajon, vyloženě „postaru“ Afro-Peru.
Milovali jej, v den úmrtí vyhlášen prezidentem
Státní smutek, dodnes tam legenda.

Peru Negro

Skupina lidí, kterou založil v roce 1969 v Limě Ronaldo Campos de la Colina. Snaží se o obnovu a propagaci původní afroperuánské hudby, tedy hudby „černé“ a „creolské“ Peru. Existují dodnes, nejznámější z nich je asi jejich někdejší člen, zpěvák a hráč na cajon

Caitro Soto.

Susana Baca

Nar. 1944, začínala jako zpěvačka a perkusistka, do popředí zájmu se dostala svými nahrávkami nejen peruánské hudby, mimo jiné zpívá i jazz.

V devadesátých letech se začala více zabývat svými kořeny, tedy afroperu, ale nebojí se dělat i transformace původní hudby.

Dvě ceny Grammy (2002,2011),
v 2020 nominována za CD
A capella.

Je i politicky činná v kultuře,
v roce 2011 byla v Peru
ministříní kultury

SUMMERTIME

GEORGE GERSHWIN

The musical score is written in 4/4 time and consists of four staves. The first staff begins with a treble clef and a 4/4 time signature. The melody starts with a quarter note G4, followed by a quarter note A4, and then a half note B4. A slur covers the next two measures, starting with a half note C5 (labeled with the chord Am) and ending with a half note B4. The second staff continues the melody with a quarter note A4, a quarter note G4, and a half note F4. A slur covers the next two measures, starting with a half note E4 (labeled with the chord Dm) and ending with a half note D4. The third staff continues with a quarter note C4, a quarter note B3, and a half note A3. A slur covers the next two measures, starting with a half note G3 (labeled with the chord Am) and ending with a half note F3. The fourth staff begins with a quarter note E3 (labeled with the chord C), followed by a quarter note D3, a quarter note C3, and a half note B2. A slur covers the next two measures, starting with a half note A2 (labeled with the chord D7) and ending with a half note G2 (labeled with the chord Dm). The final measure of the fourth staff has a whole note F2 (labeled with the chord Am) and a double bar line.

Summertime And the livin' is easy Fish are jumpin' And the cotton is high

Oh, your daddy's rich And your ma is good lookin' So hush, little baby Don't you cry

One of these mornings You're going to rise up singing Then you'll spread your wings And you'll take the sky
But 'til that morning There's a'nothing can harm you With daddy and mammy standing by

Peruánská hudba pocházející z předcolombovské éry

Ta není 12/8, je to hudba Inků, která se v Andách dodnes leckde vyskytuje. Původní nástroje jsou flétnové a smyčcové, také jednoduché harfy.

Více v ukázkách.

Ukázky online:

Landó: nejslavnější píseň a interpretace (pak další u Susany Baca)

<https://www.youtube.com/watch?v=pO63hne5SuU>

Festejo

<https://www.youtube.com/watch?v=yTe2feUetT0>

https://www.youtube.com/watch?v=3Zck1w3rRT8&feature=emb_logo

<https://www.youtube.com/watch?v=r0YRpJN0NJA>

Zamacueca. (lekce cajon, písnička začíná ve druhé minutě)

<https://www.youtube.com/watch?v=cwMNCqYWm10>

Nástroje: cajon: <https://www.youtube.com/watch?v=SMbXwQrmrb4>

quijada de burro: <https://www.youtube.com/watch?v=TSqJdaBYa0I>

Cajita: <https://www.youtube.com/watch?v=EKMxzM7RaPs>

Zambo Caveró (toto je **afroperu waltz**, další taktéž, pak festejo):

<https://www.youtube.com/watch?v=-7CyqE9ObUE>

<https://www.youtube.com/watch?v=oPoNCL8YanQ>

<https://www.youtube.com/watch?v=8oKebR2hmMY&t=516s>

Susana Baca:

<https://www.youtube.com/watch?v=ixJjpdTi9jY>

<https://www.youtube.com/watch?v=c8xuRPIIdJc>

<https://www.youtube.com/watch?v=X4bog1uZhM0&list=PLBWOhdFU9-dlvvKdhCcl7mGRoWrBSsfOh>

Spolupracuje i s různými lidmi mimo Peru, např se Snarky Puppy:

<https://www.youtube.com/watch?v=oEU2Ailbmr4>

Současná hvězda, Peruánská „Tina Turner“: **Eva Ayllón** (viz i festejo výše)

<https://www.youtube.com/watch?v=d-9Bh5KOAHS>

<https://www.youtube.com/watch?v=yuj7OFa9xKw>

Zajímavá současná Peruánská kapela, dělající různé přesahy...

<https://www.youtube.com/watch?v=0VXQe6PQWm0>

<https://www.youtube.com/watch?v=GJTkQrxysHw>

Předkolumbovská éra: reliкty, živé dodnes:

<https://www.youtube.com/watch?v=aXGCQv3fmqQ>

<https://www.youtube.com/watch?v=9Mc9RKZpmpU>

<https://www.youtube.com/watch?v=5LeJ4hUz8zg>

https://www.youtube.com/watch?v=x_1d5-MfTsY

11	Traditional dance: <i>Chunchos</i> of Paucartambo Two wooden transverse flutes, snare/bass drums Recorded by T. Turino during the Fiesta of the Virgen del Carmen, Paucartambo, Cusco, Peru, July 1981	1:36
12	Traditional dance & song: <i>Qollas</i> DESPEDIDA Qollas of Paucartambo, two metal kenas (flutes), violin, mandolin, harp, accordion, drum Recorded by T. Turino during the Fiesta of the Virgen del Carmen, Paucartambo, Cusco, Peru, July 1981	1:40
13	Panpipe music: MANUELITA By Sikuris Qhanti Ururi de Conima Performed by Sikuris Centro Social Conima Lento panpipe genre from the Aymara-speaking District of Conima, Huancané Province, Puno, Peru Twenty-four sikus (panpipes) of six different sizes, 2 bombos (drums) Recorded by T. Turino in Lima, Peru, June 1986	3:03

A dále MP3 Ukázky: